

Årsredovisning Stiftelsen Tyrestaskogen

815601-0624

Styrelsen för Stiftelsen Tyrestaskogen får härmed lämna sin redogörelse för stiftelsens utveckling under räkenskapsåret 2021-01-01—2021-12-31

Om inget annat särskilt anges, redovisas alla belopp i hela kronor (sek).

Nationalparksförvaltningens träsnipa med tomma latrintunnor vid Stynnäsets TC/sopmaja i juli 2021. Bilden är tänkt att illustrera såväl de idylliskt-romantiska som de mer handfasta aspekterna av Stiftelsens dagliga verksamhet.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	SIDA
-Förvaltningsberättelse	2
-Resultaträkning	13
-Balansräkning	14
-Noter	16
-Underskrifter	21

Inledning

Stiftelsen Tyrestaskogen kan härmed lägga sitt tjugonionde verksamhetsår till handlingarna.

Coronaviruspandemin har även i år haft en betydande påverkan på vår verksamhet. Tyresta har fortsatt haft många besökare. När andra verksamheter har stängt har naturen öppnats upp.

Vi har hållit ut och med höga ambitioner fortsatt att förvalta och utveckla Tyresta nationalpark, Tyresta naturreservat, Tyresta gård och naturum Nationalparkernas hus enligt vårt ändamål och våra stadgar.

Stiftelsen tackar alla finansiärer och bidragsgivare, som gör vårt naturvårdsarbete möjligt. Den nära dialogen med Naturvårdsverket och Länsstyrelsen har varit en viktig förutsättning för vår verksamhet, likaså vår engagerade styrelse. Vi vill också tacka alla intressenter och samverkanspartners, från kommuner till entreprenörer och ideella föreningar, för gott samarbete.

Vi är också tacksamma för alla engagerade besökare i Tyrestaområdet. De ser och hör vad som sker i skogen, ger oss återkoppling och kommer med förslag till förbättringar. Och de kan samtidigt njuta av några värdefulla ekosystemtjänster: berikande naturupplevelser och välbefinnande till kropp och själ.

För Stiftelsen Tyrestaskogen

Jonas Ekstrand
vd och nationalparkschef

Förvaltningsberättelse

Tyrestaområdet

Stiftelsen Tyrestaskogen (STS) förvaltar Tyresta: ett stort, skyddat, lättillgängligt och i stora delar opåverkat naturområde med höga natur-, kulturmiljö- och upplevelsevärden. Det ligger i Haninge och Tyresö kommuner söder om Stockholm.

Kärnområdet på 1 970 hektar är skyddat som nationalpark sedan 1993, med syftet enligt nationalparksförordningen att "bevara ett representativt sprickdalslandskap med omgivande urskogar och värdefull natur i övrigt". Här finns den finaste och största urskogen söder om Dalälven. Även i Norrland nedanför fjällskogarna är gamla, orörda skogar som de i Tyresta mycket ovanliga. Nationalparken omges på tre sidor av ett mer kulturpräglat naturreservat på sammanlagt 2 949 hektar. Tyrestaområdet fungerar som närreklamationsmark för boende i Haninge och Tyresö, som utflyktsområde för hela Stockholmsregionen samt som besöksmål för turister.

Tyresta har stora arealer urskog, naturskog, hällmarker, myrar, brandområden, odlings- och naturbetesmarker, strandängar, våtmarker, sjöar, vattendrag och även ett stycke innerskärgård. Det är ett från exploatering närmast orört område som ligger bara en halvtimmes bilresa från Stockholms centrum; ett välbesökt, nära 5 000 hektar skyddat tätortsnära natur- och kulturlandskap av högsta klass.

I området finns ett tiotal anlagda eldplatser, flera vindskydd och 55 km markerade leder. Tyresta by, som utgör huvudentrén till nationalparken, har höga kulturmiljövärden. I byn finns ett 20-tal byggnader, med anor från 1700-talet och framåt. Här ligger också Tyresta gård, Stiftelsens kontor och vårt bemannade besökscentrum, naturum Nationalparkernas hus.

Tyresta nationalpark ägs i sin helhet av staten via Naturvårdsverket, som även äger merparten av Tyresta naturreservat. Åvaområdet och sydöstra delen av reservatet såldes av Stockholms stad till Naturvårdsverket senhösten 2020. I reservatets södra del finns även några privatägda områden.

Stiftelsens grunder

Stiftelsen Tyrestaskogen instiftades år 1993 av Naturvårdsverket, Länsstyrelsen i Stockholms län samt Stockholms stad, Haninge och Tyresö kommuner. I samband med att Tyresta nationalpark inrättades samma år beslutade regeringen genom nationalparksförordningen att Stiftelsen är förvaltare. Länsstyrelsen har utsett Stiftelsen till förvaltare av Tyresta naturreservat.

Enligt stadgarna är Stiftelsens ändamål att:

- förvalta Tyresta nationalpark och naturreservat,
- svara för viss fastighetsförvaltning på uppdrag av Naturvårdsverket,
- fördjupa kunskapen, informera och utbilda besökarna om natur och kultur i Tyresta, genom bl.a. inventeringar, utställningar, trycksaker, föreläsningar och guidningar,
- underhålla, sköta och vid behov utveckla anläggningar och verksamhet till gagn för nationalparken, naturreservatet och dess besökare.

Stiftelsen Tyrestaskogen är en avkastningsstiftelse med ett kapital som förvaltas av Kammarkollegiet. Det samlade, bundna stiftelsekapitalet från instiftarna var vid starten 39 mkr, vilket placerades i aktie- och räntefonder. De första åren var direktavkastningen hög, täckte förvaltningskostnaderna och genererade dessutom ett visst överskott. Detta återfördes då till kapitalet, vilket ökade till drygt 44,6 mkr. Direktavkastningen har dock minskat sedan dess och

utgör ett normalår ca. 10-20 % av budgeten. För att kompensera den över tid minskande betydelsen av stiftelsekapitalet har Naturvårdsverket tagit ett huvudansvar för finansieringen av förvaltningen. Emellertid har det nominella tillskottet legat på en i princip oförändrad nivå de senaste 10-15 åren och är numera påtagligt urholkat av inflation. Haninge och Tyresö kommuner har under 2021 bidragit finansiellt till Tyrestas förvaltning.

Att vara förvaltare av ett så värdefullt och välbesökt område som Tyresta, innebär stort ansvar och förtroende. Våra ambitioner är därför höga och viljan är stor. Mandatet innebär många möjligheter. Vi vill värna, vårda, visa och utveckla Tyrestaområdet på bästa sätt. Vi vill att Tyresta ska vara ett föredöme som nationalpark och besöksmål, nationellt och internationellt.

Stiftelsens styrelse

Tyresta nationalpark har med Stiftelsen Tyrestaskogen som förvaltare en för landet unik förvaltningsform. Den innebär en samförvaltningsmodell mellan staten och de berörda kommunerna. Formen är vald för att säkra resurser för långsiktig förvaltning och kommunal delaktighet. Styrelsemedlemmarna nomineras av de fem instiftarna. Kommunerna utser politiker och har majoritet i styrelsen. Naturvårdsverket utser ordförande.

Uppgifterna för styrelsen är i första hand att besluta om budget, verksamhetsplan och anställning av fast personal. Dessutom hanterar styrelsen policyfrågor och följer arbetet med förvaltningen av Tyresta i övrigt. Ordföranden har regelbundet avstämningar med nationalparkschefen.

Styrelsearbetet löper enligt ett etablerat schema över året. Vid marsmötet fastställs verksamhetsplan och budget. Då har staten beviljat sina ersättningar och vi vet vilket utfall avkastningen på stiftelsekapitalet inneburit. En exkursion hör till traditionen vid majmötet, då avstämningar görs av ekonomi och arbetsläge. Det senare sker också vid septembermötet, då även prioriteringar för nästa verksamhetsår tas upp. Vid novembermötet beslutas en preliminär verksamhetsplan och budget utifrån förvaltningens förslag.

Stiftelsen Tyrestaskogen har haft fyra ordinarie sammanträden år 2020: Den 19 mars, 21 maj, 10 september och 19 november. Coronapandemin har inneburit att samtliga styrelsemöten med undantag av 19 november hållits virtuellt.

Styrelsen består enligt stadgarna av nio ordinarie ledamöter med ersättare, fördelade på instiftarna. Johan von Sydow avgick som ordförande vid halvårsskiftet. Johan von Sydow utsågs av Naturvårdsverket att vara ordförande för Stiftelsen Tyrestaskogen. Nedanstående personer har under året ingått i styrelsen:

<i>Naturvårdsverket, ordinarie</i>	<i>Ersättare</i>
Björn-Axel Beijer	Maria Taberman
Emma Pöppel	Karin Marklund
<i>Länsstyrelsen, ordinarie</i>	<i>Ersättare</i>
Johan von Sydow, ordförande t.o.m. 18 nov. Johanna Lindgren, ordförande fr.o.m. 19 nov	Göran Åström t.o.m. 29 april Johanna Lindgren fr.o.m. 30 april t.o.m. 18 nov Nils Svensson fr.o.m. 19 nov.
Björn Carlberg	Åsa Lagerlöf

<i>Stockholms stad, ordinarie</i>	<i>Ersättare</i>
Gunnar Björkman	Maria Bergström
Göran Råsmar	Eva Risberg
<i>Haninge kommun, ordinarie</i>	<i>Ersättare</i>
Anders C Lindberg	Mikael Trolin
Ylva Thomasson	Thomas Hjelm
<i>Tyresö kommun, ordinarie</i>	<i>Ersättare</i>
Mats Lindblom, vice ordförande	Eric Magnusson

Auktoriserad revisor har varit Maaria Martin-Vivaldi. Lekmannarevisor har varit Maria Löfgren från Stockholms stad, med Gustav Blix som suppleant.

Stiftelsens förvaltningspersonal

Stiftelsens operativa del utgörs av Tyresta nationalparksförvaltning. Den är indelad i fyra verksamhetsgrenar: stab, fält, naturum och gård; och hade vid årets slut tio tillsvidareanställda, två personer med tidsbegränsade anställningar samt ett tiotal intermitterent anställda.

I *staben* arbetade vd/nationalparkschef Jonas Ekstrand, ekonomiansvariga Christine Branden, matematiker/analytiker Magnus Marin samt butiksansvarige Laura Koivumäki.

I *fält* arbetade fältchefen Mattias Sjölander och naturvårdarna Teckla Jackson och Magnus Zetterström samt ett par intermitterent anställda.

I *naturum* arbetade Jessica Ångström som naturumföreståndare samt naturvägledarna Lina Ljungqvist, Philip Denbaum och Ylva Karlberg. Under lör- och söndagar, semestrar och högsäsong anlätades timanställda naturvägledare, totalt motsvarande en heltidstjänst.

Inom *gård* arbetade Micael Jensen och Katarina Warg som driftledare. Micaels anställning upphörde under året och djurskötare Alexandra Bastemark tog över det formella ansvaret som djuransvarig. Robin Palm arbetade som yrkesarbetare. Sandra Larsson och Jesper Strandberg-Westin har arbetat som djurskötare under helger och som timanställda vikarier. I slutet av året tillträdde Mattias Sjölander som övergripande chef för gården med uppdrag att skapa ordning och arbetsro. Vi inledde arbetet med att rekrytera en ny arbetande förman till Tyresta gård.

Entreprenörer har anlåtats för snöröjning, reparations-, anläggnings-, bygg- och delvis för praktiska naturvårdsarbeten. Merparten av dessa har sin basverksamhet i närområdet och handlas upp genom avrop från ramavtal. Större investeringsprojekt handlas upp genom förenklad upphandling. Konsulter har anlåtats för utrednings-, projektlednings- och projekteringsarbeten.

Styrdokument för förvaltningen

Stiftelsens arbete utgår från stadgarna och styrs formellt av skötselplaner med föreskrifter för nationalpark och naturreservat, ett avtal med Naturvårdsverket om fastighetsförvaltning, en överenskommelse med verket om driften av naturum och ett rättighetsavtal för att använda varumärket naturum, samt en överenskommelse med Stockholms stad om förvaltningen av stadens markinnehav i reservatet. Avtalet med Stockholms stad löper ännu en tid efter försäljningen av Åva, men staden har meddelat att det inte längre finns några skötselbehov.

Dessutom genomför Stiftelsen olika investeringar och skötselåtgärder efter direkta beslut av Naturvårdsverket och med tillhörande öronmärkta medel.

Utifrån tolkning av styrdokumentet har styrelsen november 2016 formulerat fyra övergripande mål för Stiftelsens verksamhet i Tyrestaområdet:

1. *Med hög kvalitet förvalta natur-, kulturmiljö- och upplevelsevärden.*
2. *Utveckla, underhålla och långsiktigt bevara byggnader och anläggningar.*
3. *Visa vägen ut, berika besöket och öka kunskapen om Tyresta och andra nationalparker.*
4. *Vara en ändamålsenlig organisation, väl förankrad i omvärlden, med engagerad och kompetent personal.*

Det interna arbetet styrs av Stiftelsens övergripande verksamhetsplan och budget, vilka beslutas av styrelsen. Den är sedan nedbruten i operativa arbetsplaner för gård respektive fält samt en särskild verksamhetsplan för naturum, vilka beslutas av nationalparkschefen.

Stiftelsen är förvaltare och inte myndighet. Myndighetsfrågor som exempelvis dispensgivning hanteras av Länsstyrelsen, oftast efter underhandssamråd med Stiftelsen.

Stiftelsens verksamhet 2021

Naturvård och friluftsliv

Det löpande naturvårdsarbetet är grunden för verksamheten och innebär tillsyn i hela området och regelbundna besök på bland annat alla eldplatser, ledsystemet i övrigt och längs kusten. I samband med detta har vi städat, lagt ut ved, åtgärdat brister och sett till att besökarna följer reglerna i föreskrifterna.

Under vår, sommar och höst har vi haft schemalagd helgtjänstgöring för naturbevakningen i fält, där hela personalgruppen ingår. Under högsåsongen 2021 har vi i princip haft naturbevakning varje dag med fokus på välfrekventerade övernattningsplatser där otillåten eldning och tältning ofta förekommer. Antalet tältnätter i Tyresta ökar och det är ibland trångt kring de iordningställda eldrastplatserna. En konsekvens är att tält olovligen slås upp på otillåtna platser och att det ofta eldas i strid med föreskrifterna.

Vi fortsätter arbetet med att skapa brynmiljöer längs åker- och betesmark samt längs vägar i området. Vi har frihuggit en hel del naturvärdesträd som hotats av igenväxning. Lika så har lövträd i betesmark friställts. Vid det före detta torpet Västertäppan med dess kulturlämningar och åkermarker med brynzoner har restaureringsarbeten påbörjats.

I norra Tyresta har arbetet med att återställa före detta åkermarker och dess brynzoner vid Källvretarna påbörjats. Detta beräknas hålla på till minst år 2024.

Trädsäkring av barkborreangripna granar har utförts längs barnvagnsslingan.

Totalt har närmare 200 m³ kluven ved lagts ut vid de 14 iordningställda eldplatserna. Veden kommer främst från våra skötselåtgärder i betesmarker och bryn. Till eldplatserna i norr läggs ved ut av personal från Tyresö kommun på uppdrag av stiftelsen, inom ramen för ett rehabiliteringsprogram i Tyresö kommun.

I oktober togs första spadtaget för den bro som ska förena Alby- och Tyresta naturreservat.

Stiftelsen tar regelbundet vatten- och sedimentprover i nationalparkens sjöar på uppdrag av dels Havs- och vattenmyndighetens IKEU-program (uppföljning av kalknings- och försurningseffekter) vid Sveriges Lantbruksuniversitet och dels av ITM (Institutet för tillämpad miljöanalys) vid Stockholms universitet. Från år 2011 kalkas inga sjöar längre i Tyresta. Surhetsgraden går successivt tillbaka mot naturliga värden, till stor del beroende på bättre rening av luftutsläppen från industrierna på kontinenten. Enligt avtal med IVL har Stiftelsen även ansvar för provtagning av nederbörd vid en station i nationalparken. Mätningen av nederbördsvolym och kemiskt innehåll är en del av Naturvårdsverkets nationella miljöövervakning.

Fordonsparken för förvaltningen består av två fyrhjuldrivna lätta lastbilar, en terrängbil, en aluminiumbåt med elmotor, en träsnpa med luftkyld dieselmotor, en kanadensare, en roddbåt, två cyklar, en snöskoter, tre fyrhjulingar samt en traktor med en huggarvagn som delas med Tyresta gård. Annan motordriven utrustning är en åkgräsklippare samt ett flertal motorsågar och röjsågar. Miljöbränsle används där så är möjligt och fortsatt miljöanpassning kommer att ske successivt.

Förvaltningen har tagit fram ett kontrollprogram för Åvaån. Kontrollprogrammet, som syftar till att på ett systematiskt sätt kontrollera dammanläggningarnas funktion och påverkan, inkluderar bland annat nivåmätning, flödeskontroll och uppföljning av biologin i Åvaån.

Vi har arbetat aktivt med att utföra åtgärder för att gynna vilda pollinerare.

Kulturmiljö

I Stensjödalen används den gamla Mjölnerbostaden från 1700-talet för övernattningsavbokade grupper som besöker nationalparken. Under året har antalet gästnätter i Mjölnerbostaden och den intilliggande lägerängen varit drygt 750, vilket var en 25 % ökning mot 2020 men ändå inte uppe i nivå som innan pandemin, på ca 1 000 gästnätter/år.

Tyresta gård har betesdjur av gamla lantraser och bedriver en hävd enligt äldre gränser. Detta bidrar till att höja kulturmiljövärdet för både Tyresta by och dess omgivande odlingslandskap. Både lantraser och landskap utgör ett viktigt biologiskt kulturarv och en del av en kulturhistorisk helhetsmiljö.

Förvaltning av fastigheter

Underhåll av vägar, grönytor, anläggningar, byggnader och teknisk infrastruktur sker löpande. Vi har i rollen som företrädare för fastighetsägaren Naturvårdsverket och som hyresvärd haft en omfattande hantering av avtal, arrenden och andra nyttjanderätter, samt många personliga kontakter med våra hyresgäster och arrendatorer.

Här följer några exempel på vad som har skett under året:

- Mörkdalsparkeringen har dikats och grusats samt avgränsats med begränsningsmarkeringar i form av natursten.
- Samtliga parkeringar i Tyresta by och på Åva kompletteringsgrusades, hyvlades, packades och dammbands.
- Stora delar av vägsystemet i Tyresta by och samtliga vägar på Åva kompletteringsgrusades, hyvlades, packades och dammbands.
- Tyrestavägen potthålslagades.
- Väg Spirudden-Åva Cof dikades.
- Väg Spirudden-Spiruddens båtklubb dikades.

- Delar av stickvägar till Rundmarsvägen justerades för bättre vändmöjligheter, dikades, fick nya trummor och grusades.
- Väg Åva gård-Stormyra sladdades.
- Vid nedre dammen anlades breddingsrör för att försöka motverka de över-
svämningar som drabbat berört vattensystem vid höga momentanflöden.
- Nya skyltställ för Tyrestas olika entréer är ett arbete som påbörjades redan 2018 med en stor upprustning av huvudentrén i Tyresta by och senare vid de sekundära entréerna till nationalparken. Under 2021 har nya skyltställ även tillverkats och uppförts vid några av reservatets entréer; Åvaviken, Spirudden, Vissvass och Mörkdalen. I avvaktan på nya kartor och informationsskyltar sitter tillfälliga skyltar upp med karta och föreskrifter.
- Nya hänvisningsskyltar för biltrafik har satts upp. Dessa följer det gemensamma formspråket för Sveriges nationalparker och är de första skyltarna som kommit upp i ett projekt som kommer pågå under hela 2022.

Den pedagogiska stenmodellen av Tyresta nationalpark har monterats vid huvudentrén och väcker berättigad uppmärksamhet bland våra besökare.

Gårdsverksamheten

Tyresta gård drivs sedan 2014 av Stiftelsen i egen regi och med anställd personal. Gårdens främsta uppgift är att restaurera och vidmakthålla det gamla betespräglade kulturlandskapet kring Tyresta by. Gården är ekologiskt certifierad enligt SMAK.

Gården håller djur av svenska lantraser; rödkulla (nötkreatur), roslagsfår, gotlandsfår, gotlandshöns och svensk gul anka. Vår nordsvenska brukshäst såldes under året av verksamhetsrationella skäl. En mink slog ut populationen av svensk gul anka, men en ny kull köptes in från Skansen. I slutet av året tog Alexandra Bastemark över det formella djuransvaret och ett arbete vidtog för att se över djurbesättningen och gå mot att alla djur är korrekt registrerade i Genbank mm.

Gården har också en pedagogisk uppgift som visningsgård för besökare. Under ett normalt år anordnas öppna guidningar för allmänheten på lördagar och söndagar, och på vardagar bokade visningar främst för skolklasser. På grund av Coronaviruset har visningsgården varit stängd under året.

I april/maj föddes 82st lamm, därmed hade vi ca 120 får och 30 kor i olika åldrar som utförde ett gott naturvårdsarbete i hagarna. Under slutet av året föddes två kvigkalvar eftersom tjuren Tom Jones gjort ett bra jobb och fler kalvar är på väg. Gotlandshönsen fick ett 10-tal kycklingar.

I stiftelsens regi hyrdes sju boxplatser ut till privata hästägare. Under sommaren tog vi också emot fem hästar för sommarbete.

Vi har återtagit tidigare utarrenderade jordbruksmarker i norra Tyresta. Dessa är till vissa delar eftersatta gällande skötsel och hävd. De delar som gick att skörda som grovfoder skördades vid två tillfällen. Övriga delar betesputsades. Översyn, planering och arbete med iståndsättning av dessa nytillkomna marker har inletts. Totalt producerades ca 370 ensilagebalar.

Under året avvecklade Janssongården AB sin verksamhet med lanthandel och vandrarhem på Tyresta. Lanthandeln har bl.a. erbjudit besökarna möjlighet att köpa och grilla korv och har dessutom tjänat som kanal för att sälja det ekologiska naturbetesköttet som produceras av Tyresta gård. Vandrarhemmet har tillhandahållit logimöjligheter för områdets besökare.

Stiftelsen har påbörjat arbetet med att återetablera lanthandels- och vandrarhemsverksamheten i Tyresta. Initialt bedrivs verksamheten i egen regi.

Samverkan och information

Vi är beroende av att samverka med vår omvärld och de aktörer som finns där, inte minst i vårt närområde. Stiftelsen får sedan ett par år en viss förvaltningsersättning från både Haninge och Tyresö kommuner, då verksamheten gynnar kommunernas attraktivitet och dess invånare.

Vi har haft dialoger med många intressenter; med boende och hästägare i Tyresta by, med scouter, orienterare, jaktarrendatorer och fiskare. Vi har diskuterat samverkansfrågor med företrädare för Stockholms stad, närpolisen, Tyresö och Haninge kommuner, jaktlag och kommunjägare samt Länsstyrelsen och Naturvårdsverket. Vi har bistått Statens Fastighetsverk med information och synpunkter under deras utredning om verksamheten vid Tyresta gård och Åva gård.

På grund av coronaviruset har vi även i år haft få externa gäster som begagnat sig av Tyrestas unika möjligheter för kvalificerade möten

Stiftelsen ingår i grannsamverkan för byn och företräder staten som markägare i möten med vägföreningar i naturreservatet.

Enligt vår kommunikationsstrategi ska kommunikationen bidra till fördjupade relationer med besökarna och öka upplevelsevärdet av Tyresta nationalpark och dess omgivning. Vi vill skapa större förståelse och engagemang för naturskydd och värdet av en nationalpark samt fördjupad känsla för och kunskap om naturen.

Naturum fungerar som stiftelsens kommunikationsavdelning. Vi sköter nu stor del av kommunikationen själva, som hemsida och övriga digitala kanaler samt enklare layoutarbeten av program mm.

Sammanfattningsvis kommunicerar vi följande områden/budskap och målgrupperna är de som själva har valt att följa oss på sociala medier eller besöka vår hemsida. Kommunikationen sker löpande och efter behov.

- Aktiviteter som besökarna kan delta i.
- Naturvård/förvaltningens arbete.
- Händelser (tex stormfällda träd, halka, eldningsförbud).
- Föreskrifter.
- Naturen.
- Se och göra i Tyresta.

Vidare använder vi oss av egna kanaler som hemsida, facebook, Naturkartan och instagram samt gratis kalendrier i lokaltidningar och dagstidningar. Vi lägger också ett stort värde vid att arrangera aktiviteterna tillsammans med en extern aktör eller i samband med särskilda dagar, tex Vilda blommornas dag. Under de senaste åren annonserar vi via facebook till riktade

målgrupper. Den viktigaste kommunikationen kanske trots allt sker på plats (på naturum) med nu över 100 000 besökare (2019), samt alla de som deltar i våra aktiviteter. Antal deltagare i naturvägledning under normalåret 2019 uppgick till ca 7500 deltagare. 2021 deltog totalt 2092 personer i guidade turer inom programverksamhet och bokade grupper.

Följare på sociala medier samt besökare på hemsidan ökar och sammanfattas nedan:

- Hemsida: Sverigesnationalparker.se/tyresta: 165 000 besökare, vilket är en minskning mot rekordåret 2020 då vi hade 190 600 besök.
- Facebook: 8912 följare – en marginell ökning från 2020 (som då hade ökat med 20% från föregående året 2019).
- Instagram: 3283, en ökning med 20% från föregående år (som då hade en ökning på 40% jmf med 2019).
- Naturkartan – Tyresta: Naturkartan finns både som hemsida och app, där det numera är endast en app där alla landets guider är samlade, inkl. Tyresta. Detta gör att vi dagsläget inte kan få någon unik statistik vad gäller appen, utöver ett estimat baserat på trafiken till webben. För webtrafiken följer Tyresta det gemensamma mönstret där antalet användare minskar jämfört med rekordåret 2020 (då Tyresta hade en ökning på 160%). Leverantören estimerar antalet sidvisningar för Tyresta på web och app till ca 88 000 under året. Naturkartan finns också inbäddad på sverigesnationalparker.se från och med oktober detta år.

Under året har vi haft två samarbeten med UR; en produktion om ekosystemtjänster för mellanstadiet <https://urplay.se/program/222865-var-enda-jord-skogar-och-vild-natur> samt en större satsning med Kunskapskanalen och Sveriges naturum: <https://urplay.se/serie/224306-ur-samtiden-naturum-tyresta-nationalpark>

Kunskapsuppbyggnad och nätverksarbete

För att utöka kompetensen och följa utvecklingen inom våra ansvarsområden, har personal deltagit i flera webinarier och seminarier. Vi har haft en utbildning i systematiskt arbetsmiljöarbete med fokus på djurhantering.

Nationalparkschefen har besökt våra kollegor vid Forststyrelsen, Finland för samverkansdiskussioner och erfarenhetsutbyte.

Inom ramen för entréprojektet har vi räknare av fordon och gående/cyklister till Tyresta by samt gående vid Stensjödal. Under året har vi även räknat besökare i de norra delarna av nationalparken och naturreservatet. Med approximationer och extrapolering kan vi uppskatta att antalet besökare under 2021 uppgår till cirka 1,3-1,4 miljoner varav närmare 700 000 till nationalparken och lika många till naturreservatet. Våra uppskattningar av antalet besök bekräftar att nivåerna fortsatt ligger på en hög nivå.

Naturum

Naturum har under hela året fortsatt sin verksamhet med fokus på naturvägledning. Under de fyra månader som naturum höll "coronastängt" har personal bemannat en utomhusstation, deltagit i tillsyn samt fortsatt erbjuda naturvägledning med corona-anpassningar. Utomhus presenterades en utställning om ugglor under hela våren. Guidade turer och gruppaktiviteter har i allt större utsträckning ersatts av "öppet hus" och "kom-när-du-vill-aktiviteter". Detta har visat sig nå många fler besökare i kombination med ett mer personligt bemötande samt mindre behov av administration och marknadsföring.

Passande nog utnämndes 2021 till "Friluftslivets år" av Naturvårdsverket och Svenskt Friluftsliv. I Tyresta lanserade vi "Äventyrliga klubben" som riktar sig till organisationer och människor med liten erfarenhet av både natur och friluftsliv. Särskilt anpassade vandringar och ett gediget sommarlovsprogram med stormköksfika har förhoppningsvis inspirerat fler till att upptäcka natur och friluftsliv! I årets programverksamhet har vi genomfört 116 guidade exkursioner med 1149 deltagare, vilket kan jämföras med "normalåret" 2019 då vi genomförde 169 guidade turer med 1797 deltagare.

Skolbesöken, som helt uteblev 2020 har återhämtat sig något.

Friluftslivets negativa effekter på området, framför allt otillåten eldning, har vi försökt bemöta med skarpare formuleringar, skyltning och naturvägledning i form av workshops i eldning samt filmer för sociala medier. I kombination med ökad tillsyn inom förvaltningen har vi åtminstone sluppit markbränder, men antalet otillåtna eldstäder är ett fortsatt stort problem. Nedskräpning är en annan negativ sida av ökat besöksstryck och i samarbete med Håll Sverige Rent har sitter nu påsholkar vid några eldrastplatser, där besökare uppmanas plocka med sig skräp samt instruktioner för toalettbestyr i naturen.

Naturums lokaler och utställning har uppdaterats under året med både ny ljussättning och mörkläggning, en ny monter med en funnen stenåldersyxa samt påbörjad uppfräschning och ny inredning i butiken. Ett nytt kassasystem och besöksräknare och har också införskaffats.

Skärmlapp från facebook som visar en av de informationsfilmer om eldning som togs fram under året

Organisation

Stiftelsens arbete utgår från de av styrelsen beslutade verksamhetsplanerna. Dock är arbetet påtagligt händelsestyrt och kräver stor flexibilitet, vilket gäller samtliga verksamheter. Arbetet i naturum leds av naturumföreståndaren, fältverksamheten av fältchefen. Efter omorganisationen leds gårdens arbete av en övergripande chef, men rekrytering av en ny driftsledare påbörjades i slutet av 2021. Alla verksamhetsansvariga rapporterar till nationalparkschefen.

En ledningsgrupp bestående av NP-chefen, den ekonomiansvariga, fältchefen, chefen för Tyresta gård och naturumföreståndaren träffas regelbundet för att diskutera övergripande och strategiska frågor. Hela personalgruppen har möte på måndagar för avstämningar och diskussion. Det ekonomiska läget följs upp regelbundet av ekonomen. Utvecklingssamtal och lönesamtal genomförs årligen och från och med 2021 hanteras detta av verksamhetscheferna på delegation. Rätt till ersättning för friskvård, sjukvård och receptbelagd medicin ingår i lokala avtal. Ett av personalen valt skyddsombud är verksamt inom det ena kollektivavtalsområdet och inom lantbruket är Kommunals regionala skyddsombud en mycket aktiv part.

Nio protokollförda arbetsplatsträffar har hållits. Enligt ett samverkansavtal med de lokala fackliga organisationerna ersätter arbetsplatsträffarna informationsskyldigheten enligt MBL i många frågor. På den fasta dagordningen ingår bland annat verksamhetsplanering, arbetsmiljö, jämställdhet och upphandlingar. Personalen har friskvårdsersättning och i år genomfördes hälsokontroller via Globenhälsan AB. Uppföljning har skett med Globenhälsan.

Stiftelsen är medlem i arbetsgivarorganisationen Sobona (f.d. KFS), där merparten av personalen berörs av kollektivavtalet för besöksnäring. Stiftelsen är dessutom medlem i Gröna Arbetsgivare och följer jordbrukets kollektivavtal för personalen i gårdsverksamheten. Stiftelsen anlitar auktoriserade revisorer från Grant Thornton AB. Vårt kapital förvaltas av Kammarkollegiet enligt särskilt avtal.

Incidenter och överträdelser

Med tanke på det stora antalet besök i Tyrestaområdet, lättillgängligheten och det tätortsnära läget, kan antalet olyckor, brott och andra incidenter trots allt betraktas som lågt.

Coronapandemin har medfört en kraftig ökning av antalet besökare, vilket är glädjande men bidrar också till ett betydande merarbete för förvaltningen. Mängden skräp, avfall och latrin har ökat markant, likaså antalet överträdelser mot föreskrifterna. Nya stigar bildas snabbt här och var och markslitage är påfallande på många platser. De tillåtna tält och eldrastplatserna i nationalparken fylls ofta upp av besökare, vid flera tillfällen har vi räknat långt över 100 tält i nationalparken. Trängseln leder till att tält slås upp och eldning sker där så inte är tillåtet och det är inte ovanligt att ved tas ur urskogen. Nationalparksförvaltningen river spontana eldstäder så gott som dagligen året runt. Vi har satt upp temporära skyltar om eldnings- och tältförbud på "hotspots" i nationalparken. Vår känsla är att antalet överträdelser har minskat något och under 2021 har vi inte haft några större bränder. Vi har fått hjälp med preventiv brandspaning av den ideella organisationen Swedish Rescue Drones. Lösa hundar, otillåten ridning och terrängcykling på stigar är annars de vanligaste överträdelserna mot föreskrifterna. Dumpningar av skräp och bilar är inte ovanligt. Som motåtgärd har vi ökat vår tillsyn med ett fokus på kvällar och helger under högsäsong.

FLERÅRSÖVERSIKT

	2101-2112	2001-2012	1901-1912	1801-1812
Bidrag och ersättningar	15 638	12 463	12 293	10 816
Övriga intäkter	2 157	2 278	2 508	2 320
Rörelseresultat	-330	385	-673	-672
Årets resultat	7 925	514	8 567	-2 855
Direktavkastning %	3	2	4	3
Totalavkastning %	12	0	19	-2

Medel att disponera:

Balanserat resultat	25 939 740
Årets resultat	7 925 021
<i>Summa</i>	<i>33 864 761</i>

Förslag till disposition:

Återförs till fond för verkligt värde	5 722 171
Balanseras i ny räkning	28 142 590
<i>Summa</i>	<i>33 864 761</i>

Stiftelsens resultat och ställning framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

RESULTATRÄKNING

1

		2021-01-01 2021-12-31	2020-01-01 2020-12-31
Rörelseintäkter, lagerförändring m.m.			
Erhållna ersättningar och bidrag		15 638 316	12 463 183
Försäljning		1 408 245	1 258 385
Hysesintäkter		618 395	725 824
Övriga rörelseintäkter		130 101	293 375
Summa rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.		17 795 057	14 740 767
Rörelsekostnader			
Material och köpta tjänster		-5 417 380	-3 305 179
Övriga externa kostnader	2	-3 709 197	-3 097 385
Personalkostnader	3	-8 452 346	-7 546 810
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-545 976	-406 321
Summa rörelsekostnader		-18 124 899	-14 355 695
Rörelseresultat		-329 842	385 072
Finansiella poster			
Resultat från finansiella tillgångar	4	10 230 623	1 581 187
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		4 327	53 896
Räntekostnader och liknande resultatposter	5	-372 048	-313 121
Summa finansiella poster		9 862 902	1 321 962
Resultat efter finansiella poster		9 533 060	1 707 034
Bokslutsdispositioner			
Förändring av periodiseringsfond	6	-979 000	-726 580
Summa bokslutsdispositioner		-979 000	-726 580
Resultat före skatt		8 554 060	980 454
Skatter			
Skatt på årets resultat		-629 039	-466 464
Årets resultat		7 925 021	513 990

BALANSRÄKNING

1

		2021-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	7	199 267	216 849
Inventarier, verktyg och installationer	8	1 682 644	1 956 974
<i>Summa materiella anläggningstillgångar</i>		<i>1 881 911</i>	<i>2 173 823</i>
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Räntefonder	9	9 697 132	5 480 052
Aktiefonder	10	29 747 867	30 036 749
Företagsobligationer	11	15 158 214	13 266 371
Stiftelsekonsortiet GIVA	12	18 430 429	16 110 004
<i>Summa finansiella anläggningstillgångar</i>		<i>73 033 642</i>	<i>64 893 176</i>
Summa anläggningstillgångar		74 915 553	67 066 999
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager m.m.</i>			
Lager jordbruk		287 022	306 452
Färdiga varor och handelsvaror		325 084	176 883
<i>Summa varulager m.m</i>		<i>612 106</i>	<i>483 335</i>
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		248 863	777 176
Övriga fordringar		1 249 447	344 478
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		176 618	114 358
<i>Summa kortfristiga fordringar</i>		<i>1 674 928</i>	<i>1 236 012</i>
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank		9 920 138	6 274 471
<i>Summa kassa och bank</i>		<i>9 920 138</i>	<i>6 274 471</i>
Summa omsättningstillgångar		12 207 172	7 993 818
SUMMA TILLGÅNGAR		87 122 725	75 060 817

		2021-12-31	2020-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Stiftelsekapital		39 000 000	39 000 000
Reservfond		5 650 000	5 650 000
<i>Bundet eget kapital vid räkenskapsårets slut</i>		<i>44 650 000</i>	<i>44 650 000</i>
<i>Fritt eget kapital</i>			
Fond för verkligt värde		16 809 480	11 087 309
Balanserad vinst eller förlust		9 130 260	14 338 441
Årets resultat		7 925 021	513 990
<i>Fritt eget kapital vid räkenskapsårets slut</i>		<i>33 864 761</i>	<i>25 939 740</i>
Summa eget kapital		78 514 761	70 589 740
Obeskattade reserver	13		
Periodiseringsfond		1 705 580	726 580
Summa obeskattade reserver		1 705 580	726 580
Långfristiga skulder	14		
Övriga skulder till kreditinstitut		525 636	765 000
Summa långfristiga skulder		525 636	765 000
Kortfristiga skulder			
Övriga skulder till kreditinstitut		205 342	–
Leverantörsskulder		2 271 140	817 617
Aktuella skatteskulder		883 329	448 872
Övriga skulder		379 402	276 706
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		2 637 535	1 436 302
Summa kortfristiga skulder		6 376 748	2 979 497
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		87 122 725	75 060 817

NOTER

Not 1 ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR

Redovisnings- och värderingsprinciper

Valt regelverk

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 (K3).

Tillämpade principer är oförändrade jämfört med föregående år. De viktigaste redovisnings och värderingsprinciperna som har använts vid upprättande av årsredovisning sammanfattas nedan.

Intäktsredovisning

Erhållna ersättningar och bidrag avser statliga- och kommunala medel till verksamheter som Stiftelsen Tyrestaskogen bedriver på uppdrag av myndigheter. Ett bidrag eller ersättning intäktsredovisas i den period som ersättningen avser. Intäktsredovisning sker endast när den med hög grad av sannolikhet kan antas att bidraget eller ersättningen inte kommer att återkrävas. Villkorade bidrag skuldföres tills dess att de utgifter som bidraget skall täcka, uppkommer. Övriga intäkter omfattar försäljning av varor och tjänster, ersättning för guidningar i naturum samt hyresintäkter.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av enligt plan över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn tagen till väsentligt restvärde. Följande avskrivningsprocent tillämpas:

Byggnader och mark	3%
Inventarier och maskiner	20%

Finansiella instrument och värdepappersinnehav

Stiftelsens värdepappersinnehav anses vara långfristigt och redovisas därför som en finansiell anläggningstillgång. Dessa tillgångar utgörs av andelar i Kammarkollegiets företagsobligationer, aktie- respektive räntefond, stiftelsekonsortiet GIVA och värderas till verkligt värde.

Den realiserade värdeförändringen redovisas i resultaträkningen som resultat från finansiella tillgångar. Motsvarande belopp redovisas inom det egna kapitalet som fond för verkligt värde.

Varulager

Varulager redovisas enligt lägsta värdets princip, dvs till det lägsta anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet.

Anskaffningsvärdet inkluderar alla utgifter som är hänförligast till tillverkningen. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in,- först ut principen.

Djurlager

Djur i jordbruk anses som en lagertillgång. Djurlager tas upp till minst 85% av den genomsnittliga produktionsutgiften för djuren behöver dock inte i något fall tas upp till ett högre värde än det som motsvarar djurens sammanlagda nettoförsäljningsvärde. Om den genomsnittliga produktionsutgiften inte motsvarar anskaffningsvärdet, ska djuret tas upp till lägst 85% av det lägsta av anskaffningsvärdet och försäljningsvärdet.

Inkomstskatt

Inkomstskatt utgör av aktuell skatt och redovisas i resultaträkningen. Aktuella skattefordringar och skatteskulder kvittas

i de fall det finns en legal kvittningsrätt.

Not 2	Leasingkostnader	2021	2020
	Leasingkostnader	40 544	41 608
		40 544	41 608

Not 3	Personal	2021	2020
	<i>Löner och andra ersättningar</i>		
	VD samt övriga anställda	5 753 530	5 461 158
	<i>Totala löner och andra ersättningar</i>	5 753 530	5 461 158
	<i>Sociala kostnader och pensionskostnader</i>		
	Sociala kostnader	2 427 120	1 867 271
	(varav pensionskostnader)	426 110	392 584
	<i>Totala löner, andra ersättningar, sociala kostnader samt pensioner</i>	8 180 650	7 328 429
	Medelantalet anställda	13	12
	<i>Medelantalet anställda</i>	13	12

Not 4	Resultat från finansiella anläggningstillgångar	2021	2020
	Utdelning aktiefonder	921 351	339 433
	Utdelning räntefonder	82 593	57 917
	Utdelning företagsobligationer	215 373	188 342
	Utdelning GIVA	854 830	533 731
	Värdeförändring aktiefonder	3 455 220	-1 067 570
	Värdeförändring räntefonder	-49 206	140 946
	Värdeförändring företagsobligationer	-103 911	61 854
	Värdeförändring GIVA	2 320 425	-328 168
	Vinst/ förlust vid försäljning andelar	2 533 947	1 654 703
	<i>Summa</i>	10 230 622	1 581 188

Not 5	Räntekostnader, ränteintäkter och liknande resultatposter hänförliga till koncernföretag	2021	2020
	Förvaltningskostnader Kammarkollegiet	335 382	241 635
	Räntekostnader	36 666	71 485
	<i>Summa</i>	372 048	313 120

Not 6	Bokslutsdispositioner	2021	2020
	<i>Periodiseringsfond</i>		
	Avsättning till periodiseringsfond	979 000	726 580
	<i>Summa förändring av periodiseringsfond</i>	979 000	726 580
	<i>Summa bokslutsdispositioner</i>	979 000	726 580

Not 7	Byggnader och mark	2021-12-31	2020-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	620 017	620 017
	Utgående anskaffningsvärden	620 017	620 017
	Ingående avskrivningar	-403 168	-385 585
	<i>Förändringar av avskrivningar</i>		
	Årets avskrivningar	-17 582	-17 583
	Utgående avskrivningar	-420 750	-403 168
	Redovisat värde	199 267	216 849

Not 8	Inventarier, verktyg och installationer	2021-12-31	2020-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	5 371 997	4 746 188
	<i>Förändringar av anskaffningsvärden</i>		
	Inköp	254 064	1 569 104
	Försäljningar/utrangeringar	-	-943 295
	Utgående anskaffningsvärden	5 626 061	5 371 997
	Ingående avskrivningar	-3 415 023	-3 969 586
	<i>Förändringar av avskrivningar</i>		
	Återförda avskrivningar på försäljningar resp. utrangeringar	-	943 302
	Årets avskrivningar	-528 394	-388 739
	Utgående avskrivningar	-3 943 417	-3 415 023
	Redovisat värde	1 682 644	1 956 974

Not 9	Räntefonder	2021-12-31	2020-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	5 606 135	6 966 288
	<i>Förändringar av anskaffningsvärden</i>		
	Inköp	4 266 286	2 197 291
	Försäljningar	-	-3 557 444
	Utgående anskaffningsvärden	9 872 421	5 606 135
	Ingående värdeförändring	-126 082	-267 029
	<i>Förändringar av nedskrivningar</i>		

Årets värdeförändring	-49 206	140 947
Utgående värdeförändring	-175 288	-126 082
Redovisat värde	9 697 133	5 480 053

Not 10	Aktiefonder	2021-12-31	2020-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	19 769 918	17 378 536
	<i>Förändringar av anskaffningsvärden</i>		
	Inköp	-	6 855 000
	Försäljningar	-3 744 102	-4 463 618
	Utgående anskaffningsvärden	16 025 816	19 769 918
	Ingående värdeförändring	10 266 830	11 334 401
	<i>Förändringar av nedskrivningar</i>		
	Årets värdeförändring	3 455 220	-1 067 571
	Utgående värdeförändring	13 722 050	10 266 830
	Redovisat värde	29 747 866	30 036 748

Not 11	Företagsobligationer	2021-12-31	2020-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	13 212 896	13 601 340
	<i>Förändringar av anskaffningsvärden</i>		
	Inköp	2 770 064	4 815 303
	Försäljningar	-774 311	-5 203 747
	Utgående anskaffningsvärden	15 208 649	13 212 896
	Ingående värdeförändring	53 475	-8 379
	<i>Förändringar av nedskrivningar</i>		
	Årets värdeförändring	-103 911	61 854
	Utgående värdeförändring	-50 436	53 475
	Redovisat värde	15 158 213	13 266 371

Not 12	GIVA	2021-12-31	2020-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	15 343 000	14 950 000
	<i>Förändringar av anskaffningsvärden</i>		
	Inköp	-	393 000
	Utgående anskaffningsvärden	15 343 000	15 343 000

Stiftelsen Tyrestaskogen
815601-0624

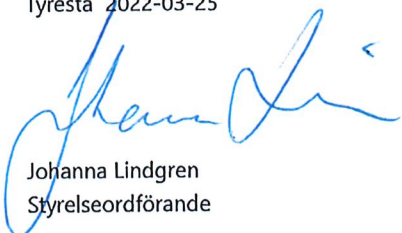
Ingående värdeförändring	767 004	1 095 172
<i>Förändringar av nedskrivningar</i>		
Årets värdeförändring	2 320 425	-328 168
Utgående värdeförändring	3 087 429	767 004
Redovisat värde	18 430 429	16 110 004

Not 13	Obeskattade reserver	2021-12-31	2020-12-31
	<i>Periodiseringsfonder</i>		
	Beskattningsår 2020	726 580	726 580
	Beskattningsår 2021	979 000	–
	<i>Summa periodiseringsfonder</i>	<i>1 705 580</i>	<i>726 580</i>
	<i>Summa obeskattade reserver</i>	<i>1 705 580</i>	<i>726 580</i>

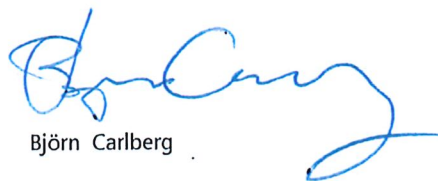
Not 14	Långfristiga skulder	2021-12-31	2020-12-31
	<i>Av nedanstående skuld förfaller inget belopp till betalning efter fem år.</i>		
	De Lage Finans AB	424 996	765 000
	Santander consumer bank	100 640	0

UNDERSKRIFTER

Tyresta 2022-03-25

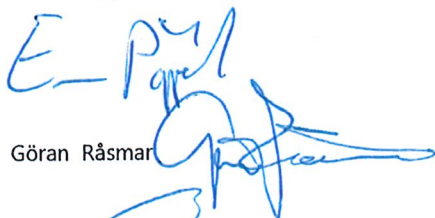

Johanna Lindgren
Styrelseordförande

Björn Carlberg

Emma Pöppel

Göran Råsmar

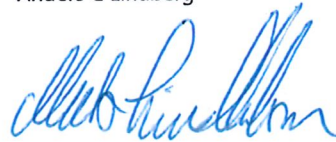
Gunnar Björkman

Anders C Lindberg

Ylva Thomasson

Mats Lindblom

Björn-Axel Beier

Vår revisionsberättelse har lämnats

28 april 2022

Maaria Martin Vivaldi
Auktoriserad revisor

Maria Löfgren
Revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till styrelsen i Stiftelsen Tyrestaskogen
Org.nr. 815601-0624

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen Tyrestaskogen för år 2021.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera stiftelsen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna i enlighet med stiftelselagen.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Stiftelsen Tyrestaskogen för år 2021.

Enligt min uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalande

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen, eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande.

Haninge 2022-04-28

Maaria Martin-Vivaldi

Auktoriserad revisor

Stadsrevisionen

Till styrelsen i Stiftelsen Tyrestaskogen
Organisationsnummer 815601-0624

Till fullmäktige i Stockholms stad för kännedom

Av kommunen utsedd revisors revisionsberättelse för Stiftelsen Tyrestaskogen år 2021

Jag, av fullmäktige i Stockholms stad utsedd revisor, har utifrån den auktoriserade revisorns granskning bedömt stiftelsens räkenskaper, årsredovisning och styrelsens förvaltning för år 2021.

Jag har granskat hur verksamheten förhåller sig till lag och stadgar, om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Granskningen har utförts enligt god revisionsred i kommunal verksamhet, med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

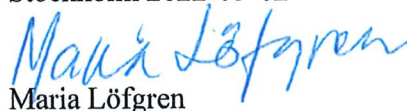
I granskningen av stiftelsens räkenskaper och årsredovisning har jag förlitat mig på den auktoriserade revisorns granskning och bedömning.

Jag bedömer sammantaget att styrelsen har utfört sitt uppdrag enligt Stiftelsen Tyrestaskogens stadgar, att verksamheten har sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Jag bedömer att årsredovisningen är upprättad enligt årsredovisningslagen.

Utifrån min granskning tillstyrker jag att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Stockholm 2022-05-02

Maria Löfgren

Förtroendevald revisor